

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра гуманітарних і соціальних дисциплін

**МЕТОДИЧНІ РОЗРОБКИ ДЛЯ ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ
ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПЕРЕКЛАДАЦЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ**

освітньо-професійна програма Германські мови і переклад (англійська та німецька мови)

спеціальність 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератури, (переклад включно), перша - англійська)

галузь знань 03 Гуманітарні науки

освітній ступінь магістр

Факультет обліку та фінансів

Полтава

2021

Методичні розробки для виконання самостійної роботи з навчальної дисципліни «Інформаційні технології у перекладацькій діяльності» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Германські мови і переклад (англійська та німецька мови) спеціальності 035 Філологія (035.041 Германські мови та літератур, (переклад включно), перша - англійська)

Розробники: к.пед.наук, ст. викладач кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін Матвієнко Л.Г.

Затверджено на засіданні кафедри іноземних мов та українознавства

Протокол від 30 серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри

Сизоненко Н.М.

ВСТУП

Концепція модернізації сучасної освіти визначає основні завдання викладання дисциплін у спеціалістів філологічного профілю з застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій. В основу ставиться підготовка кваліфікованого працівника відповідного рівня та профілю, конкурентоспроможного на ринку праці, компетентного, відповідального, що вільно володіє своєю професією та орієнтованого у суміжних галузях діяльності, здатного до ефективної роботи з спеціальності на рівні світових стандартів, готового до постійного професійного зростання, соціальної та професійної мобільності.

Досягнення поставлених цілей неможливе без підвищення ролі самостійної роботи здобувача вищої освіти у освоєнні навчального матеріалу, посилення відповідальності викладачів за розвиток навичок самостійної роботи, за стимулювання професійного зростання здобувачів вищої освіти, виховання творчої активності та ініціативи.

Мета методичних розробок до самостійної роботи здобувачів вищої освіти – визначити роль та місце самостійної роботи здобувачів вищої освіти у навчальному процесі; конкретизувати її рівні, форми та види; узагальнити методи та прийоми виконання певних типів навчальних завдань; пояснити критерії оцінювання.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти з дисципліни «Інформаційні технології в перекладацькій діяльності» виконується за під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Самостійна робота підрозділяється на самостійну роботу на аудиторних заняттях і на позааудиторну самостійну роботу. Самостійна робота здобувачів вищої освіти включає як повністю самостійне освоєння окремих тем (розділів) дисципліни, так і виділення тем (розділів), що опрацьовуються під час аудиторної роботи.

Під час самостійної роботи здобувачі вищої освіти читають і конспектують навчальну, наукову та довідкову літературу, виконують завдання, спрямовані на закріплення знань і відпрацювання умінь і навичок, готуються до поточного і проміжного контролю з дисципліни.

Тематика самостійної роботи з дисципліни

Тема 1. Інформаційні технології як невід’ємна складова перекладознавства

Тема 2. Історичні передумови розвитку комп’ютерного перекладу

Тема 3. Системне та базове програмне забезпечення для застосування інформаційних технологій в лінгвістиці.

Тема 4. Класифікація спеціального перекладацького програмного забезпечення.

Тема 5. Пошук інформації в мережі Інтернет.

Тема 6. Он-лайн словники і перекладачі.

Тема 7. Основи форматування тексту перекладу в середовищі MS WORD

Самостійна робота №1

Інформаційні технології як невід'ємна складова перекладознавства

Зміст навчального матеріалу

1. Роль сучасних інформаційних технологій в перекладацькій діяльності.
2. Машинний переклад в системі інформаційних технологій.
3. Поняття автоматизованого перекладу.

Практичні завдання:

Розробіть порівняльну схему машинного та автоматизованого перекладу.

Питання для самоконтролю

- Яка роль інформаційно-комунікаційних технологій в роботі сучасного перекладача?
- Чи часто Ви застосовували інформаційні технології під час навчання у вищому навчальному закладі?
- Як Ви застосовували електронні засоби під час проходження практики?

Рекомендовані джерела інформації.

1. Денисова Д.С. Сучасні системи машинного перекладу. Статичний машинний переклад. Синергія наук. 2018. № 19. С. 1425-1434
2. Назарчук Ю.І. Порівняльна характеристика автоматизованих систем CAT і Trados, що використовуються в перекладацькій діяльності. *Сучасні лінгвістичні і методико-дидактичні дослідження*. 2017. № 2. С. 180-189.
3. Корнєєв І.К. Інформаційні технології в роботі з документами: Проспект, 2016. 304 с.

Самостійна робота №2

Історичні передумови розвитку комп'ютерного перекладу

Зміст навчального матеріалу

1. Історія розвитку перекладацької діяльності.

2.Зародження українського перекладознавства.

3.Трансформація перекладу з розвитком науково-технічного прогресу

Практичні завдання:

Розробіть таблицю переваг та недоліків впливу розвитку технічного прогресу на перекладацьку діяльність

Питання для самоконтролю

- Які історичні передумови впровадження електронних засобів в перекладацьку діяльність?

- Хто започаткував перекладознавство в Україні?

- Розкрийте особливості розвитку науково технічного прогресу в ХХ ст.

Рекомендовані джерела інформації.

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової технічної літератури. Вінниця: Нова книга, 2004. 423 с.

2. Коваленко А.Я. Загальний курс науково-технічного перекладу. К.: фірма „ІНКОС”, 2002. 398 с.

3. Мірам Г.Е. та ін. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. К.: Эльга, 2002. – 432 с.

Самостійна робота №3

Системне та базове програмне забезпечення для застосування інформаційних технологій в лінгвістиці

Зміст навчального матеріалу

- 1.Системне програмне забезпечення в сучасному перекладі.
2. Програмне забезпечення для здійснення перекладацької діяльності.
3. Застосування прикладного програмного забезпечення MS Office в системі перекладознавства.

Практичні завдання:

Розкрийте основні функції програмного забезпечення MS Office в роботі перекладача. Дані розмістіть у таблиці.

Питання для самоконтролю

- Які основні характеристики системного забезпечення?
- Які вимоги до підбору програмного забезпечення перекладацького спрямування?
- Чи доцільно застосування програмного забезпечення MS Office під час роботи з іншомовними текстами?

Рекомендовані джерела інформації

1. Партико З.В. Прикладна і комп'ютерна лінгвістика: Вступ до спеціальності. Львів: Афіша, 2008 224 с
2. Warmkessel, Marjorie M. The Language of Information Technology: Accessibility in the Information Societ. *Paper presented at the Annual Meeting of the Speech Communication Association* (80th, New Orleans, LA, November 21, 2014. - 10 pp. Режим доступу: <http://www.eric.ed.gov/contentdelivery/servlet/ERICServlet?accno=ED380055>

Самостійна робота №4

Основи форматування тексту перекладу в середовищі MS WORD

Зміст навчального матеріалу

1. Текстовий процесор MS Word.
2. Налаштування текстового редактора MS Word.
3. Діалогові вікна.
4. Створення, збереження, редагування та друк тексту документа.

Практичні завдання:

Для форматування візьміть текст вашої доповіді або підготовленого семінару виступу.

У розділі «Головна» виберіть «Виділити все». Текст повинен залишатися виділеним під час подальших дій (для цього не слід натискати кнопки миші в полі тексту, а працювати тільки з пунктами верхнього меню).

У розділі «Розмітка сторінки» в меню «Параметри сторінки» призначте розміри полів: верхнє - 2, лівє - 3, нижнє - 2, правє - 2 Виберіть «Орієнтація сторінки - книжкова». Натисніть кнопку «ОК».

У цьому ж розділі «Розмітка сторінки» виберіть пункт «Розстановка переносів» і натисніть «Авто».

Перейдіть в розділ «Головна». Призначте шрифт Century Schoolbook. Розмір шрифту 12.

У розділі «Головна» виберіть вкладку «Абзац». поставте вирівнювання документа по ширині. Перший рядок - відступ 0,6. Інтервал «Перед і після»- 0, «міжрядковий»- 1,5.

Клацніть кнопкою миші в полі основного тексту (виділення тексту зніметься).

Оформіть титульну сторінку документа, яка повинна включати: назву вузу та факультету, ПІБ та № групи доповідача, дату усного виступу, тему, назву курсу та ПІБ викладача, місто і рік.

Після оформлення титульної сторінки натисніть розділ «Вставка - Розрив сторінки» (або натисніть одночасно клавіші Ctrl + Enter) (основний текст доповіді буде починатися з 2-ї сторінки документа). Рівномірно розподіліть інформацію на титульній сторінці.

У розділі «Вставка» натисніть «Номер сторінки». Виберіть номер «Вгорі сторінки - простий номер 3 (праворуч). Поставте галочку в рядку «Особливий колонтитул для першої сторінки (номер на ній не буде доступний широкому, але в нумерацію буде включений). Перевірте, щоб нумерація сторінок починалася з цифри 1. Для цього ще раз увійдіть в розділ «Вставка - номер сторінки». Виберіть функцію «Формат номерів сторінок ...». Нумерація сторінок повинна починатися з цифри 1. Натисніть ОК.

Основний текст доповіді може містити кілька головних частин і обов'язково повинен закінчуватися висновками (декількома сформульованими вами реченнями, що повторюють найбільш важливі ідеї роботи) і списком використаної наукової літератури та / або Інтернет-ресурсів (від 2 до 10 найменувань). Призначте заголовкам роботи (В тому числі фразі «Список наукової літератури») стиль «Заголовок 1» (В розділі «Головна - Стилі»).

На завершення роботи над текстом виконайте його перевірку. Для цього натисніть вкладку «Рецензування», виберіть функцію «Правопис» і в

вікні послідовно перевірте всі слова і синтаксичні конструкції, які програма вважає неправильними. Неправильні з точки зору комп'ютерної програми слова виділені червоним кольором, неправильні конструкції (занадто складні речення або пропозиції, в яких відсутні необхідні розділові знаки) - зеленим. Ви можете використовувати в процесі перевірки наступні функції:

«Пропустити», якщо ви наполягаєте на своєму варіанті написання, «Додати», якщо слово, наприклад, новий термін або прізвище вченого, розпізнається програмою як неправильне, хоча воно зустрічається в роботі декілька разів,

«Замінити», якщо в слові допущена помилка: в цьому випадку слово буде виправлено на пропонований програмою варіант.

Якщо в пропонованому програмою списку варіантів для заміни слова немає) Варіанту, який вам потрібно, виправте слово вручну.

Збережіть документ для перевірки під своїм прізвищем.

Питання для самоконтролю

- Охарактеризуйте роль текстового редактора у роботі перекладача?
- З якими труднощами стикається перекладач під час роботи з іншомовним текстом в текстовому редакторі?

Рекомендовані джерела інформації

1. Степанов А.Н. Інформатика: навч. посібник. СПб .: 2006. С. 42-43, 80-85, 106-111.
2. Вакалюк Т.А., Карплюк С.О. Інформатика та комп'ютерна техніка : навчальний посібник. Житомир: Видво ЖДУ, 2012. 176 с.

Самостійна робота №5

Пошук інформації в мережі Інтернет.

Зміст навчального матеріалу

1. Базові поняття інформаційного пошуку.
2. Пошукові системи.
3. Якісні та кількісні пошукові дані.

Практичні завдання:

Знайдіть з допомогою пошукових систем Google та META статті з таких тем «Бізнес спілкування», «Ділова документація». Порівняйте знайдені результати.

Питання для самоконтролю

- Розкрийте основні вимоги до пошукових систем
- Як правильно підібрати ключові слова в пошуку?
- Що означає термін «пошуковий запит»?

Рекомендовані джерела інформації

1. Карабан В.І. Переклад англійської наукової технічної літератури. Вінниця: Нова книга, 2004. 423 с.
2. Коваленко А.Я. Загальний курс науково-технічного перекладу. К.: фірма „ІНКОС”, 2002. 398 с.
3. Мірам Г.Е. та ін. Основи перекладу. Курс лекцій з теорії та практики перекладу для факультетів та інститутів міжнародних відносин. К.: Эльга, 2002. – 432 с.

Самостійна робота №6

Он-лайн словники і перекладачі

Зміст навчального матеріалу

1. Типи он-лайн словників.
2. Он-лайн та оф-лайн перекладачі.
3. Інтернет-енциклопедії.
4. Україномовні електронні ресурси з перекладознавства

Практичні завдання:

Відкрийте статтю з аграрного права за посиланням <http://yurist-online.com/ukr/uslugi/yuristam/literatura/agrar-pravo/4.php>.

Зробіть її переклад англійською мовою з допомогою он-лайн перекладача.

Проаналізуйте помилки, що допустила програма під час перекладу.

Питання для самоконтролю

- Які переваги та недоліки застосування он-лайн перекладачів в перекладацькій діяльності?

- Запропонуйте найбільш доцільні он-лайн словники для роботи з текстом аграрного профілю.

Рекомендовані джерела інформації

1. *Горовий В.* Національні інформаційні ресурси в контексті посилення глобальних інформаційних впливів. *Наук. пр. Нац. б-ки України ім. В. І. Вернадського* ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського, Асоц. б-к України. К., 2013. Вип. 36. С. 7–21.

2. *Карабан В.* Переклад англійської наукової і технічної літератури : Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. -4-е вид., виправлене. Вінниця: Нова книга, 2004. 574 с.

3. *ABBY Lingvo* URL: <https://www.lingvo.ru>

4. *META* URL: <https://translate.meta.ua/ua>

Самостійна робота №7

Мобільні додатки для перекладачів.

Зміст навчального матеріалу

1. Види мобільних додатків для викладачів.

2. Переваги застосування мобільних додатків в перекладацькій діяльності.

3. Недоліки мобільних за стосунків у роботі перекладача

Практичні завдання:

Схарактеризуйте кращий на Вашу думку мобільний додаток для роботи з англійськими текстами. В чому його переваги над іншими додатками?

Питання для самоконтролю

- Які переваги мобільних додатків Ви можете виокремити?

- Чи доцільним є мобільні за стосунки під час роботи з рідкісними чи мертвими мовами?

- Які мобільні додатки для перекладу є у Вашому телефоні?

Рекомендовані джерела інформації

1. Залужний Р. Г. Комп'ютерні навички перекладача. Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том VIII: діалог у розвитку науки та освіти. Конін. Ужгород. Київ. Херсон, 2020. С. 240–242.
2. About Translation Memory Matches. SDL Help. URL: http://producthelp.sdl.com/sdl%20trados%20studio/client_en/Edit_View/TMs/EVWorkingwithTMsAbout_Translation_Memory_Matches.
3. Bundgaard K. (Post-)Editing – A Workplace Study of Translator-Computer Interaction at Textminded Danmark A/S / Århus, 2017.